

A Pécsi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság
Bhar.II.3/2014/7 .szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2014. évi június hó 11. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A harmadfokú bíróság a csalás vétségének kísérlete és más bűncselekmény miatt **vádolt** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 2.Bf.514/2013/5. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a vádlott halmazati büntetését - a közügyektől eltiltás érintetlenül hagyása mellett - 8 (nyolc) hó börtönre enyhíti;
- a Kaposvári Városi Bíróság 13.B.378/2012. számú ügyében engedélyezett feltételes szabadságot megszünteti;
- megállapítja, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék ítélete ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést a büntetőjogi felelősség magánokirat-hamisítás vétségében történő megállapítása miatt, e bűncselekmény vádja alóli felmentés érdekében.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője útján a másodfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását indítványozta, míg a védő az előterjesztett jogorvoslati kérelmével egyező tartalommal szólalt fel.

A harmadfokú bíróság a fellebbezésekkel megtámadott másodfokú ítéletet a Be. 387.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során a tényállást - figyelemmel a Be. 388.§ (2) bekezdésére - az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészítette ki:

- A Kaposvári Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja az F.72/2013/5. számú határozatával a szeméremsértés vétsége miatt kiszabott 10 hó szabadságvesztés büntetés hátralévő része tekintetében a vádlottat a 2013. évi november hó 29. napján bocsátotta feltételes szabadságra.
- A feltételes szabadság tartama a 2014. évi november hó 28. napján járt volna le (*Kaposvári Törvényszék F72/2013/5. számú határozata*).
- Az **nyrt1**. a vádlott 146.756 forintos tartozását - behajtás céljából - 2012. szeptember 5-én ruházta át az **zrt1**-re (*nyomozati iratok 81. oldal*).

Az ekként kiegészített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hibáktól: az a kellően felderített és egyben hiánytalan, továbbá iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést sem tartalmaz.

Az első- és másodfokú eljárás lefolytatására a perrendi szabályok megtartásával került sor, olyan részletességgel, hogy az ügy ténybeli és jogi kérdéseiben megnyugtatóan állást lehetett foglalni. A releváns múltbeli történések felderítését egyező tartalmú adatok tették lehetővé, köztük a vádlott beismerő vallomása, melyet az okirati bizonyítékok - mindenekelőtt az áruvásárlási igénylőlap, a vagyoni helyzetről kiállított igazolás, valamint a bankszámlakivonatok - maradéktalanul alátámasztottak.

A jogorvoslattal egyébként sem támadott tényállás tehát irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

E tényállásból a másodfokú bíróság helytállóan következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

A cselekmény - heterogén alaki halmazatként történő - minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott 74.999 forint összegű áruvásárlási gyorskölcsön igénylésekor - a munkaviszonyára vonatkozóan - valótlan tartalmú előadást tett, mely nyilatkozatát az áruház hitelintézője a bankkölcsön folyósításához szükséges adatlapra felvezette. Az ... műszaki szaküzletben kitöltött és az **nyrt1**-hez benyújtott adatlap nyilvánvalóan magánokiratnak minősült.

A magánokirat - a polgári jog szabályai szerint - lehet ún. teljes bizonyító erejű (Pp. 196.§), valamint egyszerű magánokirat (Pp. 199.§), illetve alaki vagy tartalmi megközelítésben hamis, hamisított, esetleg valótlan tartalmú. Hamis az a magánokirat, amelynek a kiállítója nem azonos azzal, aki az okiraton kiállítóként szerepel, míg hamisított az, amely nem a kiállítóként feltüntetett személy (szerv) nyilatkozatát tartalmazza. Valótlan tartalmú magánokiratról pedig akkor lehet szó,

ha a benne foglalt nyilatkozat nem felel meg a valóságnak, függetlenül attól, hogy az egyébként a kiállítótól származik (valótlan tartalmú valódi magánokirat).

Az ítélkezési gyakorlat ugyanakkor következetes abban, hogy e közbizalom elleni bűncselekmény elkövetési tárgya a felsorolt okiratok bármelyike lehet: a magánokirat-hamisítás nemcsak az ún. teljes bizonyító erejű, hanem az egyszerű magánokiratra is elkövethető (HGY 1948. sorszám alatt közzétett eseti döntés). Amennyiben az okirat alkalmas valamely jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének a bizonyítására, úgy a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú okirat felhasználása magánokirat-hamisítás vétségeként értékelendő.

Az ügyleti forgalom biztonsága ugyanis a magánokiratok valóságába vetett bizalomra támaszkodik és megköveteli, hogy a felhasznált okiratok alaki és tartalmi szempontból valósak legyenek.

Helyesen foglalt állást a másodfokú bíróság az időbeli hatály kérdésében is, rámutatva arra, hogy a generális minimum három hónapra történő emelése (Btk. 36.§) miatt a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény rendelkezései szigorúbb elbírálást jelentenének. Ekként törvényesen járt el, amikor a vádlott valótlan tartalmú magánokirat felhasználásában testet öltő és egyben jogtalan haszonszerzést célzó cselekményét - heterogén alaki halmazatként - az 1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés I. fordulata szerint minősülő csalás vétségének a kísérlete mellett az 1978. évi IV. törvény 276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségeként is értékelte.

Az ezt sérelmező fellebbezések tehát nem voltak megalapozottak.

A vádlottal szemben az 1978. évi IV. törvény 12.§ (1) bekezdése, valamint a 85.§ (1)-(3) bekezdései alapján kettő hónaptól három évet el nem érő tartamú szabadságvesztés volt kiszabható.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezők feltárása részben tévesen, illetve némileg hiányosan történt meg.

A vádlott terhére értékelendő a büntetett előélete, valamint a feltételes szabadság hatálya alatti elkövetés. Ezzel szemben enyhítő körülmény a beismerő vallomása és a vagyon elleni bűncselekmény kísérleti jellege.

A fiatal felnőtt az, aki a tizennyolcadik életévét néhány esztendővel meghaladta, ennek felső határát azonban a huszonkettedik életévben indokolt megvonni. Miután a vádlott a cselekmény elkövetésekor már a huszonharmadik életévébe lépett, a fiatal felnőtt korra való utalást ez okból kellett mellőzni.

A fentiek szerint számba vett tényezők között - különösen az enyhítő körülmények nagyobb nyomatékára figyelemmel - a vádlottal szemben megállapított szabadságvesztés eltúlzottan szigorú, az 1978. évi IV. törvény 37.§-ában megfogalmazott célok enyhébb büntetéssel is elérhetőek. Ezért a harmadfokú bíróság - a közügyektől eltiltás érintetlenül hagyása mellett - a börtönbüntetés tartamát nyolc óra enyhítette.

Elkerülte az első- és másodfokú bíróság figyelmét, hogy a vádlott a Kaposvári Városi Bíróság 13.B.378/2012/22. számú ítéletével kiszabott 10 hónap fogházbüntetését nem töltötte ki, mivel a szeméremsértés vétsége miatt indult ügyének jogerős befejezése előtt mindössze közel hét hónapig volt előzetes fogvatartásban. Feltételes szabadságra bocsátására ugyanakkor csak később, a 2013. évi november hó 29. napján került sor, így e büntetésének a végrehajtása még nem fejeződött be.

Az 1978. évi IV. törvény 47.§ (4) bekezdés a) pontjában írtak szerint nem bocsátható feltételes szabadságra, akit olyan szándékos bűncselekmény miatt ítélték szabadságvesztésre, amelyet a korábbi végrehajtandó szabadságvesztésre ítélese után, a végrehajtás befejezése előtt követett el.

Ezen túlmenően az 1978. évi IV. törvény 48.§ (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a feltételes szabadságot meg kell szüntetni, ha az elítéltet az ítélet *jogerőre emelkedését követően* elkövetett bűncselekmény miatt a *feltételes szabadság alatt* végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik. (Hasonló rendelkezéseket tartalmaz a Btk.38.§ (4) bekezdés a) pontja, illetve a Btk.40.§ (1) bekezdés a) pontja, következésképpen az új büntető törvény sem biztosított volna e tekintetben kedvezőbb elbírálást.)

A jelen ügyben ezek a feltételek maradéktalanul fennálltak, ezért a harmadfokú bíróság a Kaposvári Városi Bíróság 13.B.378/2012. számú ügyéhez kapcsolódó feltételes szabadságot megszüntette, illetve megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A másodfokú bíróság határozata ellen ugyan az ügyész nem jelentett be fellebbezést, e rendelkezések meghozatalának mégsem volt eljárásjogi akadálya, mivel a feltételes szabadság megszüntetésének a kimondása, illetve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből való kizárás nem esik a Be.354.§-ában meghatározott súlyosítási tilalom alá (BJD 4721. és BH 2005/130. számú eseti döntés II. pontja).

Mindezekre tekintettel a harmadfokú bíróság a Be.398.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság ítéletének a büntetőjogi jogkövetkezményekre vonatkozó részét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be.397.§-ában írtak szerint helybenhagyta.

P é c s, 2014. június 11.

.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Bencze Beáta s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 2.Bf.514/2013/5. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bhar.III.3/2014/7. szám ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2014. évi június hó 11. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke